
ПРОГЛАС

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”

кн. 2, 2013 (год. XXII), ISSN 2367-8585

ЮБИЛЕИ

ДВОЕН ЮБИЛЕЙ

на доц. д-р **ИВАНКА ПОПОВА-ВЕЛЕВА**

През 2013 г. катедра „Романистика“ отбеляза 65-годишнината на доцент д-р Иванка Попова-Велева и 40-годишната ѝ преподавателска и научна дейност във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Последното означава на практика, че целия си съзнателен живот тя е посветила на френския език и на младите хора, поели по нейния път.

Своето поприще Иванка Попова-Велева избира още с постъпването си в Гимназията с преподаване на френски език „Фредерик Жолио-Кюри“ във Варна, където по онова време преподаването е на изключително високо равнище, съчетано със строги изисквания към учениците. А това включва и трудно постижимото в наши дни за едно средно училище активно потапяне в чуждоезикова среда. През 1968 година Иванка Попова вече е студентка в специалността „Френска филология“ на Софийския университет „Св. Климент

Охридски“, където има щастието да слуша лекциите на видни представители на романистиката като проф. Божил Николов, проф. Любомир Ванков, проф. Йосиф Симеонов, проф. Ангелина Терзиева, както и на млади и амбициозни учени като Красимир Манчев и Христо Тодоров. За овладяване тънкостите на френския език допринасят и опитни преподаватели като Никола Колев и Асен Радев. Като втора специалност тя изучава и италиански език, което спомага за развитието ѝ като учен в областта на сравнителното романско езикознание.

След завършването на висшето си образование през 1972 г. Иванка Попова постъпва като учителка по френски език в Природо-математическа гимназия “Васил Друмев” във Велико Търново, а от 1973 г. е редовен асистент по съвременен френски език във Велико-търновския университет. От този момент младата преподавателка добросъвестно, последователно и успешно гради своята кариера на учен и педагог. Тя води занятия от всички дялове на писмения и устен френски език. От това време датират и първите ѝ преводи, публикувани в сп. „Панорама“, сп. „Театър“ и в издателство „Народна култура“. Плод на натрупания опит са и публикациите ѝ по теория и критика на превода – „Христоматия по теория на превода“, 1984; „За критиката на превода“, 1985; „За кого бие камбаната днес“, 2001; „Алхимия на превода“, 2012 и др. Тя чете лекции по теория на превода в продължение на 10 години.

Иванка Попова проявява все по-определен интерес към проблемите на френското и романското езикознание и по-конкретно към синтаксиса на френския език. Свидетелство за това са разработките ѝ върху „Семантика и дистрибуция на номиналната синтагма с предлога без в съвременния френски език“, „Съпоставителен анализ на именните изречения в конструкциите с полупряка реч във френски и български език“, „Показателни едносъставни изречения във френски и български език“ и др. През 1989 година гл. ас. Иванка Попова-Велева става задочен аспирант в авторитетния Санктпетербургски държавен университет с научен ръководител проф. дфн Тамара Ал. Репина. Темата на дисертационния ѝ труд е „Семантика и прагматика на полупряката реч във френските художествени текстове“. Рецен-

зенти по защитата са известни учени като професор Луиза М. Скрелина и старши научен сътрудник на РАН д-р Борис П. Нарумов.

След успешната защита през 1992 г. ѝ е възложен курсът лекции по синтаксис на съвременния френски език. Последователно излизат от печат редица статии и студии, посветени на конкретни проблеми на френския синтаксис и на съпоставителното езикознание, публикувани в авторитетни наши и чужди списания. Не секва в частност интересът ѝ към проучване на полупряката реч, в резултат на което на страниците на сп. „Съпоставително езикознание“ се появяват редица статии, посветени на сравнителното изследване на проблема в португалски, италиански, както и в испански и френски език. От 1993 г. Иванка Попова-Велева поема и лекционния курс „Увод в романското езикознание“.

През цялата си кариера доц. Ив. Попова-Велева нито за момент не откъсва научните си интереси от конкретната преподавателска работа. Пример за това е миналата през три издания монография „*Syntaxe française*“, която притежава качествата както на научен труд, така и на учебник, предназначен за студентите от специалностите „Френска филология“, „Приложна лингвистика“ и „Романистика“. Към него авторката прилага и помагало за семинарните занятия „*La syntaxe française, Notions de base & Exercices*“, в което към конкретните раздели има и теоретична част, позволяваща на студентите да се запознаят с различни гледища на учени като Ф. дьо Сосюр, Ш. Бали, А. Мартине, Е. Бенвенист, А. Соважо и др., за да проблематизират утвърдените дефиниции. През 2001 г. Ив. Попова-Велева е избрана за редовен доцент по синтаксис на съвременния френски език с много висока оценка от страна на рецензентите. С хабилитирането си тя несъмнено допринася за стабилизиране и издигане авторитета на катедрата по романистика.

Към приносите на доц. д-р Попова-Велева за разпространението и изучаването на френски език в България се числи и съавторството ѝ в „Българско-френски речник“ (870 стр.) и на „Френско-български речник“ (1300 стр.), на който тя е и редактор, както и на „Нов учебен френско-български/българско-френски речник“ (790 стр.). Тя е създала и редица сборници за кандидат-студенти: „10 варианта за изпита по френски език“ (2000), „*Examen de français*“

(2001), „Сборник с материали за кандидатстудентския изпит по френски език“ (2011).

Преподавателската работа на доц. Попова-Велева излиза и извън рамките на Великотърновския университет. За различни периоди тя обезпечава лекционни курсове в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“. Чете също така лекции в Лисабонския университет, в Университета на Естремадура (Касерес, Испания), в Педагогическия университет в Краков (Полша).

Доц. Попова-Велева е активен член на катедра „Романистика“. Тя е организатор или съорганизатор на международните конференции „La langue et la littérature française dans la civilisation mondiale“ (1994), „Marguerite Yourcenar et les civilisations“ (1994), „La linguistique du texte“ (1995), а също на международната научна конференция „Теория и практика на превода“ в памет на гл. ас. Даниела Петрова (2012), на сборника с доклади, на който е отговорен редактор.

С годините доц. д-р Ив. Попова-Велева се утвърди като един от стълбовете на катедра „Романистика“. Със своята всеотдайност в работата, отзивчиво отношение към студенти и колеги, тя служи за пример на младите членове на катедрата, повечето от които са и нейни възпитаници. Във връзка с нейния двоен юбилей бе издаден сборник с научни изследвания, в който свои разработки публикуваха видни учени от България, Русия, Франция, Испания, Япония и Австрия. Чест не само за доц. Попова, но и за всички нас е високото отличие, с което френското правителство я удостои за особените ѝ заслуги за разпространение на френския език и култура в България и по света и във връзка с нейния двоен юбилей – орден „Академични палми“, присвоявайки ѝ званието *Рицар на Академичните палми*.

*От сърце пожелаваме на нашата колега
доц. д-р Ив. Попова-Велева крепко здраве и
творческо дълголетие! Честит юбилей!*

доц. д-р Красимир Петров
Ръководител на катедра „Романистика“